

Geçen hafta Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları (Klinik) Derneği, Ankara ve İstanbul'da Pandemi H1N1 Gribi konusunda toplantılar düzenledi. Bu toplantılarda konuyla ilgili sunumlar yapıldı, toplantılara katılan meslektaşlarımızın görüşleri alındı. Elde edilen bilgilerin özetini sunuyoruz. □

Salgının boyutları

Pandemik influenza H1N1 salgını bu yıl Nisan ayının sonlarında başladı ve 6 ay içinde 400 000'e yakın olgu ve 4500 ölüm saptandı. Türkiye'de saptanan olgu sayısı 480'dir. Dünya Sağlık Örgütü, bu hızlı yayılma nedeniyle, pandemi düzeyini 6'ya çıkardı. Kuş gribi salgınında pandemi düzeyi 4'tekalmiştir. Pandeminin 6 olması, artık her ülkede salgının başlayabileceği anlamına gelmektedir. Olguların dışarıdan geleceğini düşünmek yanıltıcı olacaktır. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre Pandemi İnfluenza H1N1 salgını son 50 yılın önemli salgınıdır.

Hastalığın seyri

Salgının yaygın olması, ölüm oranının yüksek olduğuna anlamına gelmez. Ölüm oranı % 1.2 kadardır. Özellikle gebeler ve aşırı kilolu olanlarda ölüm oranının daha yüksek olduğu bildirilmiştir. Ölümler, kronik hastalığı olanlarda daha yüksektir. Belirtileri mevsimsel gribe benzer, ateş, öksürük, boğaz ağrısı, yaygın vücut ağrıları, baş ağrısı, titreme ve yorgunluk ön plandadır. Bazı kişilerde ishal ve kusma görülür. Zatürreye bağlı ciddi hastalıklar ve ölümler olabilir.

Bulaşma özellikleri

Pandemik İnfluenza H1N1 enfeksiyonu, 1-3 günlük kuluçka süresinden sonra başlamakta ve hastalık 3-7 gün sürmektedir. İnsandan insana hapsirme ve öksürme ile saçılan damlacıklar yoluyla yayılır. Ayrıca el teması da önemlidir. Hasta olan kişiler belirtiler görülmeden bir gün önce veba hastalık boyunca enfeksiyonu yayabilirler.

Tanı

İnfeksiyonun tanısı moleküler teknik (PZR) ile konulmaktadır. Bu test bu konuda özelleşmiş merkez laboratuvarlar tarafından yapılmaktadır. Her olguda laboratuvar tanısının konulması da gerekmez. Özellikle enfeksiyonun yayılmasının önlenmesi için testlerin yapılması önemlidir. Grip tanısında kullanılan diğer hızlı testlerin H1N1 gribi için duyarlılık ve özgüllükleri düşüktür ve hastalığın tanısında yeri yoktur.

Tedavi

Tedavide klasik gripte olduğu gibi oseltamivir veya zanamivir kullanılır. Bu ilaçlar belirtiler görüldükten sonra ilk 2 günde kullanılmalıdır. İlaçlar doktor kontrolünde kullanılmalı, grip için risk gruplarına tedavi uygulanmalıdır. Ayrıca belirtilere yönelik ilaçlardan yararlanılabilir. Ağrı

kesici olarak aspirin kullanılmamalı, parasetamol tercih edilmelidir. Korunma amaçlı olarak, örneğin yurt dışına giderken ilaç alınması önerilmez.

Aşı

Mevsimsel influenza aşısına ek olarak influenza H1N1 aşıları uygulanacaktır. İnfluenza H1N1 aşısı gereken riskli gruplar;

1. Altı aydan 24 yaşa kadar olanlar
2. Altı aydan küçük bebeklere bakanlar
3. Gebeler (Gebeliğin her döneminde)
4. 24-65 yaş arasında kronik hastalığı olanlar
5. Sağlık çalışanları

Aşının, yapıldığı gün ortaya çıkan hafif belirtiler (ateş, aşı yerinde şişlik ve kızarıklık, koltukaltı lenf düğümlerinin şişmesi) dışında ciddi yan etkisi yoktur. İleride ortaya çıkacak yan etkiler ise bugünden bilinmemektedir. Aşılar, eczanelerde satılmayacak, Sağlık Bakanlığı tarafından uygulanacaktır.

Aşı mevsimsel grip aşısının üretildiği yöntemle üretilmektedir. Uzun süredir deneyimin olduğu biraşısı olduğundan yan etkilerinin benzer olacağı düşünülmektedir. Aşıda koruyucu olarak timerosal yer almaktadır. Bazı firmalar aşının koruyucu –antikor-yanıtını artırmak üzere aşıya katkı maddesi (adjuvan) eklemektedir. Bu madde de yine uzun süredir aşı üretiminde kullanımda olan bir maddedir.

Aşı, mevsimsel grip aşısı ile birlikte ya da daha sonra uygulanabilir.

Kişisel Korunma

En etkin önlem ellerin yıkanmasıdır. Genel sağlık önlemlerine dikkat etmek gerekir, uykusuz kalınmamalı, fiziksel aktivite sağlanmalı, günlük stres kontrol edilmeli, bol sıvı ve besleyici gıdalar alınmalıdır. Hasta kişilerle yakın temastan kaçınılmalıdır. Cansız yüzeylerin çamaşır suyuyla silinmesi yeterlidir.

Başkalarınınabulaştırmamak için ne yapmalı?

- Öksürürken ve hapşırırken ağız ve burunkapatılmalıdır. Kullanılan mendiller hemen çöpe atılmalıdır.
- Eller sabunlu suyla yıkanmalı, su ve sabuna ulaşamazsa alkollütemizleyiciler kullanılmalıdır. El hijyenine uyulması en önemli kontrolönlemlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.
- Eller ağız ve buruna götürülmemelidir, virus bu yolla yayılabilir.
- Hastalardan uzak durulmalıdır.
- Hastalanınca vakit geçirmeden doktora başvurulmalıdır.
- Hastalanınca okula ve işe gidilmemesi önerilir.□

Bu süreçte öncelikleyapılması gerekenler;

1. Salgına yönelik çalışmalar ve hesaplamalar saydambir şekilde sunulmalıdır. Sunulan hesapların referansları ortaya konulmalıdır.
2. Aşı hakkında detaylı ve doğru bilgilendirme yapılmalıdır
3. Milli Eğitim Bakanlığı, okullardaki el yıkama koşullarının iyileştirilmesinihedeflemelidir.